

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szórót minden közlés után 6 fillér fizetendő. Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal...kor. 28.— Nyolcad oldal...kor. 10.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	--

Kérő szó!

Azzal a kéréssel fordul a *Katholikus Iskolaegyesület* minden nemesen érző szívhez: jöjjön és segítsen megmenteni pusztuló iskoláinkat. Az Egyház leányát, őseinktől öröklött drága kincsünket veszély fenyegeti. Ne adjuk fel az iskolához való jogunkat, mert az Krisztus szellemének egyik legerősebb bástyája.

A Katholikus Iskolaegyesület *Vasary* Kolos borbos hercegprimás védősége, gróf *Széchenyi* Miklós püspök és gróf *Zichy* János v. b. t. t. védő elnöklete alatt működik. Célja tisztán kulturális. A keresztény szellem terjesztése család és iskola által. Már eddig számos iskolát mentett meg segélyével a pusztulástól, azonkívül kiváló katolikus tanítókat jutalmazott az egyházi főhatóságok javaslatai alapján és szegény gyermekeket tankönyvekkel látott el.

Hogy a Katholikus Iskolaegyesület a fokozott igényeknek meg tudjon felelni, minden katolikusnak segítő jóbott kell nyújtania tehetsége szerint. Rendes évi tagdíj 1 kor., vagy egyszersmindenkorra 25 kor., alapító tagság 400 kor., pártfogó tagság 100 kor. és pártoló tagság 50 kor.

Ha majd nálunk is, mint a külföldön, millió lelkes férfiú sorakozik] a kibontott zászló alá, akkor valóban megvédhetjük, fejleszthetjük iskoláinkat, mint Egyházunk és Hazánk védőbástyáit.
Dr. Giesswein Sándor Ember *Károly lovag*
prel.-kan., ügyv. elnök. ügyv. igazg.

A Kath. Népszövetség és tanítóink.

Minden kornak megvannak a maga uralkodó eszméi és gyakran látjuk, hogy ezen eszmék megtestesülve egymással harcban állnak. Egyik tábor korlátlan szabadságért esd s a haladás jegyében az igazság fegyvereit eldobja magától. A hitet, hazát buta fikciónak tartja s kész erkölcsét martalékul dobni.

Fegyvere a hitetlenség, erőszak s a mérték-

telen élvezetek. S mindez a *szabadgondolkodás* cégre alatt. Eszménye Nietzsche, Ferrer, Zola.

A másik tábor sem veti meg a haladás eszméit, de fegyvere a hit, az igazság; ideálja Isten és Haza.

Ahol Isten a szívekben, ott az erkölcs. Ahol a hit, ott a Haza szent fogalom.

E sereg a «Katholikus Népszövetség», a kath. társadalom *mentsvára*. Zászlója szeretetből van szöve. Megvédi a hitet, hogy megmentse a hazát. Rövid két év alatt hatalmas arányokat öltött, jelezve azt, hogy a nem hangzatos frázisokkal telt eszméknek győznie kell.

Elvitathatlan tény, hogy a kath. tanítósnak, a keresztény társadalom e korszakalkotó munkájában nagy része *volt, van és lesz*.

Igen lesz, mert a nagy mű, az alkotás, még nincs befejezve.

Hogy tanítóinknak, mint az eszme vezérének e munkában kiható része legyen, azokkal az eszközökkel kell küzdenie, mely iránt az alkotó elem, a nép legfogékonyabb.

A nép könnyen tanul s amit tud, nehezen felejt. Tehát első eszköz a tudás. De nem az a tudás, mellyel az áfilosofterek tüntetnek, hogy «Nevem Szellem és Tudás; Szellem, mert a bölesek keresem, Tudás mert megtelelem». Együttal a bölesek bölesét Istent elvetik.

Nem az a tudás, mely letörve a keresztény erkölcs korlátait s azok romjain Istent tagadva új világot teremt. Mely világ a bűn posványja s alakjai az erkölestelenségben tobzódnak.

«Tudás, mely a nép szelleméhez mért, Istenbe vetett hitet, bizalmát nem dönti meg.»

«Tudás, mely a lelket Istenhez emeli, hogy ott hitével Neki áldozzon.»

Tudás, mely az erkölcs korlátait bástyává erősíti, hogy azon belül tökéletes legyen az eszmény, hogy az ember Isten hasonlóságára alkotott.

A tudás, mely ily alapokon épül, csak megerősíti az eszközt: a nevelést az élet iskolijában.

E nevelés az erkölcsnemesítő haszon megismertetésében rejlik.

A tanító bizonyítsa be népének, hogy a Katolikus Népszövetség a leghatalmasabb eszköze a keresztény társadalom új életre keltésének és hitvédelmi feladata eredményes megoldásának. Ennek felismerése ellenállhatatlan hatást gyakorol népünkre. Egészen más, egészségesebb légkörbe vezet, ahol újra éled lelke, hite, erkölce, munkássága.

Ezzel együtt a becsület és tisztesség iránt megredült hit is visszatér. Ez pedig a kész bizalom. *Bizalom Isten, magá és embertársai iránt.*

A Népszövetség hozzá szoktat, megtanít, vérré változtatja a lélekben azt, hogy egymáson segíteni kötelesség. És mikor ez a kötelesség áthatja népünket, létrejön az a harmonia, melyben a bizalmatlanság és gyűlölködés bontó elemeit kizárja egymás közül, akkor megérti, sőt szereti egymást. Ez a testvériség megtestesült eszmeje.

Mikor a nép egymást, szegényt gazdaggal egy céltért küzdve-küzdeni látja, megérti az egyenlőség fogalmát.

A katolikus társadalomnak függetlennek, erősnek kell lennie.

Függetlennek, hogy akarata érvényesüljön. Erősnek, hogy hitünk ellenségei, korunk bomlasztó irányai ellen bátran szembeállhasson. Hogy megvédje a hitet s a hit erősítésével Szent-István örökségét erkölcsi alapon a második ezredévben is fenntartsa. Erejével ne csak védeni, hanem az ellent a harcban meghátrálatni, legyőzni is tudja.

Ahol az élet, ott erő is van. Adjunk életet a Népszövetségnek, hogy az napról-napra erősebb legyen. A katolikus tanító legyen hű harcosa az eszmének. De úgy, hogy az eszme tisztaságát megőrizve fokozottabb sikere legyen, a katolikus társadalom, magyar hazánk boldogulásának az Istenbe vetett hit megismertető igaz útjának munkájában.

Nagybecskerek.

Zonora Samu.

Tájékoztató.

Hogyan és meddig kell folyamodni a tandíj-kárpótlásért?

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az ingyenes népoktatásról szóló 1908. évi XLVI. t.-cikknek a tandíjkárpótlásra vonatkozó 5. §-nak végrehajtása tárgyában a 150.000. sz. rendeletet adta ki.

Miután a törvény különbséget tesz azon esetek között: midőn a tan- és felvételi díjak a tanító jövedelmét teszik, vagy a midőn az iskola dologi szükségleteinek fedezésére szolgálnak a tandíj és felvételi díjak.

A rendelet az első esetre vonatkozik, az utóbbi esetre később adnak ki utasítást.

Tehát abban az esetben, hogyha a kath. iskolánál szedett tan- és felvételi díj a tanítói fizetés alkotó része, akkor a következő eljárás foganatosítandó:

A miniszter államségéllyel csakis azon összegeket pótolja, melyek a tanítói javadalom megállapítása alkalmával kifejezetten *tandíj és felvételi díj* címén biztosítottak és mint ilyenek a tanító javadalmi jegyzőkönyvében és díjlevelében tényleg szerepelnek és a törvény 3. §-a értelmében csakis azon iskolák, illetve tanítók

részesülhetnek a tan- és felvételi díjak kárpótlása címén államségélyben, amelyek az 1907. évi XXVII. t.-c. föltételeinek minden tekintetben megfelelnek (képesítés, felszerelés, a magyar nyelv tanítása). Az államségély iránti kérvények két csoportra oszthatnak, aszerint t. i., hogy a folyamodók részére **utalványoztatott-e már államségély az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján, vagy sem.**

Igenlő esetben az iskolára és a tanítóra vonatkozó iratoknak *újából való betérjesztése mellőzendő* s a tanítók kárpótlása iránt a megküldött kimutatás rovatainak pontos kitöltése kívántatik.

Az iskolaszéki elnök feladatát képezi megállapítani, még pedig ama javadalmi jegyzőkönyv, vagy díjlevel adatai nyomán, melynek alapján az illető tanító nyugdíjigénye legutóbb rendeztetett, azt az összeget, melyre a tanítónak a tan- és felvételi díj kárpótlása címén igénye van.

Az iskolaszéki elnök ezen összeget a közigazgatási bizottság felhívására azonnal bejelenteni tartozik s az adatok helyességeért anyagilag felelős.

Ha az államségélyért folyamodó iskola tanítói részére az 1907. évi XXVII. törvény cikk alapján eddigelé sem fizeteskiegészítés, sem korpótlék címén államségély még nem utalványoztatott, a közigazgatási bizottság az utóbbi törvény cikk végrehajtása tárgyában 76.000/907. sz. rend. kiadott Utasítás 25. §-ában felsorolt *összes iratok betérjesztése mellett külön-külön tesz jelentést minden egyes oly tanítói állást illetőleg, melynek javadalmá a tan- és felvételi díjak beszámításával állapítottatott meg.*

A közigazgatási bizottság egyúttal az 1908. évi XLVI. t.-cikk 3. §-ában foglalt rendelkezéshez képest úgy az iskolát, mint tanítóját az 1907. évi XXVII. t.-c. szempontjából is felülbírálja s ennek alapján tesz pártoló vagy elutasító indokolt javaslatot.

A bizottság feladatává teszi a miniszter, hogy a mondott adatoknak közlésére az egyes iskolaszékeket haladéktalanul azzal hívja fel, hogy vonatkozó *kérvényüket a bizottsághoz 1910. évi február végéig betérjesszék.*

A rendeletet a miniszter helyett Tóth államtitkár adta ki.

EGYESÜLETI ÉLET.

Pályázati hirdetés. A szombathelyi egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület segítő-osztályának igazgatósága a folyó 1909-10-ik iskolaévre 5 (öt) egyenkint 100-100 (egyszáz-egyszáz) koronás ösztöndíjra pályázatot hirdet. **Feltételek:** Pályázhatnak mindazon szombathelyi egyházm. róm. kath. tanítóegyesületi tanító-tagok, kik egyesül-tünk segítő osztályának alapítótagjai és alapítótagsági díjaikat, 50 koronát, a segítő-osztály pénztárába befizették vagy mint rendes tagok 3 korona évi tagsági díjaikat 5 éven át egymásután megszakítás nélkül ugyanazon pénztárba befizették. Ösztöndíjban részesülhetnek a fentemlített pályázatra jogosított szülők, kiknek fiú- vagy leánygyermekai tanítóképzőt, bármelyik egyetem, felső szakiskolát, gimnázium és reáliskola felsőbb (5-8.) osztályait vagy a kereskedelmi iskolát látogatják. Amennyiben ilyen tanulók szülői nem pályáznak, a gimn. és reáliskola alsóbb (1-4.) osztályaiba vagy a polgári iskolába járó tanulók is részesülhetnek ösztöndíjban. A kérvényben feltüntetendő az a körülmény, vajjon a pályázók gyermekei részesülnek-e egyéb ösztöndíjban vagy segélyben, továbbá, hogy a pályázónak hány gyermeke van, kik szülői ellátásban részesülnek, végül az is, hogy a pályázó szülőnek állomása mily jövedelemmel van összekötve (díjlevel összege). Az iskolaszéki elnöke, vagy az iskolaigazgató által aláírt pályázati kérvények 1910. évi március 1-ig Szabó Károly szombathelyi püspökiskolai igazgatóhoz küldendők be. Később érkező kérvények nem vétetnek figyelembe. A kérvényhez az 1909/10. iskolai év 1. félévéről szóló iskolai bizonyítvány vagy értesítő csatolandó. Figyelmeztetnek azok a kartársak, kiknek gyermekei a múlt iskolai évben ösztöndíjban részesültek,

hogy kérvényeiket megújítsák, mert a segítő-osztály alap szabályainak 11. §-a szerint az ösztöndíjak csak egy iskolai évre szavaztatnak meg. Szombathely, 1910. január 19. A segítő-osztály igazgatósága.

IRODALOM.

A róm. kath. polgári iskolák tanterve.

Régen érzett szükség volt a polgári leányiskolák tantervét a minden oldalról felhangzott kívánalmaknak megfelelően módosítani. Miután az állam a közoktatásügyi tanács közbenjöttével annak megfelelt, a nagyméltóságú püspöki kar is indítatva érezte magát a tantervet revízió alá venni, amelynek eszközzésével a Kath. Tanítók Tanügyi Tanácsát hívta fel. A Tanács a magas megbízatáshoz képest szabályszerűen megfelelt feladatának, amennyiben megbizta volt tagját, *Keményffy Kálmánt*, akoron az esztergomi polgári leányiskola igazgatóját, hogy az ügyet tanulmányozza és nyújtsa be javaslatát. *Keményffy K.* a feladatnak hiven megfelelt s benyújtotta javaslatát, amelynek részletes és beható elbírálása végett a Tanács az ő elnöksége alatt egy bizottságot küldött ki, amelynek tagjai *Bilinszky Lajos dr.*, *Ember Károly* lovag, *Számord Ignác*, *Szöke Sándor* és *Zelliger Vilmos dr.* voltak. A bizottság, az elnök-előadó által tartott értekezleten, teljesen átvette a javaslatot s meggyőződött arról, hogy a tanterv kiadott tantervet, a kath. polgári leányiskolák jellegére és szellemére való tekintetből teljesen megfelel arra, hogy approbáltassék, sőt a nyelvtani és történelmi részben tett módosításai felülmúlják az állami tantervet, amit neves állami tanárok is kénytelenek voltak beismerni. Ezek után mi sem állta útját annak, hogy a tanterv a nagymélt. püspöki kar által approbálva kiadassék, ami meg is történt. Ennek kapcsán csak kötelességet vélünk teljesíteni, ha a tanterv előadójának, tervezőjének ezuttal is elismerésünket nyilvánítjuk minden tekintetben beható tanulmányozást kívánt munkásságáért. A tanterv a napokban nyomtatásban is megjelenik és megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

A magyar beszéd tanításának Olvasó- és Tankönyve. A magyar beszéd tanításának egyik igen használható eszköze az az Olvasó- és Tankönyv, amelyet *Ember Károly*, *Margittai József* és *Mihalicska János* írták az 1907. évi XXVII. t. c. 19. §-a alapján kiadott miniszteri tantervnek megfelelően. A Szent-István-Társulat elismerésre méltó hazafias missziót teljesített akkor, midőn szerzők ezen öt kötetből álló Olvasó- és Tankönyvét kiadta. Most jelent meg az V—VI. oszt. «Másik év» kötete. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács engedélyezte ezt a kötetet is és az állami jóváhagyás elismeréssel szólott a könyv pedagógiai értékéről. A könyvek célszerűsége és használhatósága mellett bizonyít az a körülmény is, hogy az I. rész. II-ik oszt. és a II. rész III-ik osztály kötetéből — egy évre megjelenésük után — már második kiadásra volt szükség. Az V—VI. oszt. «Másik év» kötete a párhuzamos tanmenetnek megfelelően csoportosítja az anyagot. A könyv első része a beszédanya-

got dolgozza fel. A történelem, alkotmánytan, egészség-tan és a gyermekélet viszonyai köréből vett anyagot dolgoz fel módszeresen. A feldolgozásnál a direkt módszer elveit követi igen szerencsés kivitelben. A gyermek minden egyes lecke után önmaga tapasztalja, hogy beszédképessége gyarapodott és emellett tárgyi tudása is fokozódott. Az olvasmányok fejezeteiben tekintettel voltak arra, hogy a gyermekek valláserkölcsei ereje izmosodjék. Vonzó képeket adnak, a gyermeki lélek érzelmi és gondolatvilágának megfelelő hatásos hitéleti képeket. És ezeket a növendékek beszédképességéhez simuló egyszerű, vonzó irányban állítják a fogékonny gyermeklélek elé. Valódi írói művészettel irnak az idegenajkú, de már magyarul értő és beszélő 11—12 éves gyermeknek. A gondolatokat kifejező mondatok szerkezete, a mondatok értelmét jelentő szavak megválasztása, az öntudatos tanító-mester finom érzékét árulják el. Az elmélet és a gyakorlat oly harmoniában jut kifejezésre a könyvben, hogy a legelfogultabb kritikus is csak elismeréssel szólhat a könyv szakszerűségéről. Az ismeretterjesztő olvasmányok teljesen felölelik a földrajz, természetrajz, természettan, gazdaságtan és a nyelvtan anyagát. És ezzel szerzők fölöslegessé tették azt, hogy e tárgyakból még külön tankönyvet is szerezzenek be a tanulók. A reálolvasmányok között rövid mondatok, találós kérdések, hazafias és szívképző versek teszik élvezetessé az olvasást. De a reálanyagot is úgy dolgozza föl a könyv, hogy élvezetes beszédképző és ismeretközlő olvasmánytárgyalást tarthasson azok feldolgozásakor a tanító. Emeli e kötet becsét *Arany Toldijának* olvasmányokban adott meséje, amelyek között szerzők e regényes eposz egyik-másik verzzakaszát is bemutatják. Hiszünk, hogy az idegenajkú növendékek nagy élvezettel és szeretettel fogják olvasgatni e kötetet is. Már pedig a magyar beszéd tanításának egyik igen fontos kelleke éppen a cél érdekében az, hogy a magyar beszéd iránt szeretetet, kedvet öntsön a gyermeki szívekbe. A könyv, amely mértékben kifejezetten keresztény szellemű, époly gonddal ápolja és fejleszti a gyenge gyermeki lélekben a magyar haza iránti hűséges szeretetet s ragaszkodást és a honpolgári együttérzést. A könyv utolsó fejezete kottázott egyházi és világi énekeket tartalmaz. A magyar beszéd tanításának Olvasó- és Tankönyve, V—VI. oszt. «Másik év» megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest VIII., Szentkirályi-u. 28. Ára 120 kor. Bevezetés céljából mutatvány-példányért is ide forduljanak az érdekelt kartársak. —m.

Beküldetett. Magyar Pedagógia XIX. évf. A magyar pedagógiai társulat havi folyóirata, dr. *Fináczy Ernő* közreműködésével szerkeszti dr. *Weszely Ödön*. Ezen első szám tartalma: Filozófia a középiskolában *Kornis Gyulától*. Az erkölcsi nevelés *Geöcze Saroltától*. Azután kisebb közleményeket közöl és a hazai meg a külföldi időszaki szakirodalmat ismerteti. — **Hegyháti Történetek.** *Irta Hegyháti Albert István* tanító. Ára 2 kor. Megrendelhető szerzőnél *Kisrvaszon*. Igen élvezetes elbeszéléseket ad szerző a tanítói, az iskolai és a népiélet köréből. Megrendelését ajánljuk. — **Magyar tanító-jelölt.** II. évf. 4. szám. Szerkesztő és kiadótulajdonos *Dubinszky István* Ungvár. Előfizetési ára egész évre 6 kor. A tanítójelölteknek és a már működő tanítóknak is tanulságos közleményeket nyújt a neveléstudomány, a történettudomány köréből. — **Zenelap.** XXIV. évf. 2. sz. Szerkeszti *Ságh József* Budapesten. Előfizetési ára egész évre 8 kor. Közleményei: Népdaljárvány. Népi és faji jelleg a modern műzenében. — **Népiszkolai Tanúgy.** XXXVII. évf. 4. sz. Szerkeszti *Rovó Lajos* Eger. Előfizetési ára évi 8 kor. Közleményei: A legnevezetesebb szövetség. A gyermekek érdeklődése. A lencse. (Tárca.) Egyéb rovatok. — **Magyar gyógypedagógia.** Tanügyi havi folyóirat. Felelős szerkesztő *Berkes János* Budapesten. Előfizetési ára 10 kor. Közleményei: A vakok központi könyvtára. A később megsikertültekről való gondoskodás. A beszéd- vagy hangképzés. — **Iskolai ünnepélyek.** III. füzet. Tanügyi szépirodalmi havi folyóirat. Szerkeszti *Szentgyörgyi* Dénes Marosvásárhely. Előfizetési ára egy évre (14 füzet) 8 kor.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület (Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.) javára legutóbb a következő adományok érkeztek: Pemp Antal prelátus (Szatmár) 54 kor., Mohi Antal kanonok (Győr) 10 kor., zirci espereskerület 10 kor., Erdősi Károly (Budapest) 2 kor., Guzsvenitz Vilmos tanf. (Esztergom) 9 kor., Gyenes Pál plébános (Pély) 25 kor., Orsolyarendi intézet (Sopron) 50 kor., Szunda Viktor plébános (Bogács) 502 kor., Major Károly plébános (Muesi) 1026 kor., pécsi püspöki uradalom 64725 kor., dr. Mihályfi János egyetemi tanár (Budapest) 2 kor., Etele Károly plébános (Tópaták) 6642 kor., gróf Somsich Béla (Babócsa) 5 kor., róm. kath. iskolaszék (Borsodbogács) 582 kor., Palinkás Antal (Zagyvarékas) 8 kor. Alapszabályokkal vagy más felvilágosítással a központi iroda szívesen szolgál.

Meghívó. Az Eötvös-alap (Orsz. Tanítói Segélyegyesület) f. évi február hó 2-án, délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia kistermében, megdicsőült báró Eötvös József halálának évfordulója alkalmából emlékünnepet rendez, melyre az egyesület tagjait, a kártársakat és a tanúgy iránt érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Az ünnep programja: 1. Hymnus. Előadja a «Pedagógium ifjúsági énekkara». 2. Elnöki megnyitó. 3. Emlékbeszéd br. Eötvös Józsefről. Tartja Ember János kir. tanfelügyelő. 4. Ének. Előadja a «Pedagógium ifjúsági énekkara». 5. Költemény Váradi Antaltól. Előadja Dévay Lajos, a Tanítók Ferenc József háza lakója. 6. Elnöki zárzó. 7. Szózat. Előadja a «Pedagógium ifjúsági énekkara». Az ünnep után az «Eötvös-alap Orsz. Tanítói Segélyegyesület» közgyűlését tartja meg a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az Eötvös-alap múltévi számadása. 4. A Tanítók Háza múlt évi számadása. 5. Felmentvény megadása. 6. Az Eötvös-alap és a Tanítók Háza költségvetése. 7. Javaslatok. 8. A jótéteményekre vonatkozó pályázatok kihirdetése. Közgyűlés után társas összejövetel.

A kath. iskolák fejlődése Angliában. Míg hazánkban a statisztika évről-évre azt mutatja ki, hogy a kath. iskolák száma mennyivel kevesebbet, addig Angolországban ellenkezőleg a hitvallásos iskolák évről-évre szaporodnak. Sir Walton Erweshamban beszédet mondott, amelyben a kath. iskolák fejlődéséről ezeket jelenti ki: Az első katolikus iskolát a múlt század elején Soho-ban, a Szent-Patrik-templom mellett állították föl. Pár év elteltével is még csak 10 katolikus iskolája volt Britanniának és Walesnek. Ötven év múlva, 1851. felé, már 311 katolikus iskola volt, ezek közül 1862-ben 9-et szubvencionált az állam. Ez az örvendés fejlődés tovább folyt és 1906-ban több, mint 1070 katolikus iskola volt szétszórva az angol királyság területén. E nagy sikereket az angol katolikusok bőkezű áldozatkészsége tette lehetővé. Jelenleg például több mint ötmillió font sterling a katolikusok által iskoláik támogatására összedólt pénzeszköz. Hazánkban az Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület hivatott arra, hogy a kath. iskolák védelmét és fejlődését biztosítsa. Az egyesület mindent el is követ, hogy a nagy közönség áldozatkészségét és érdeklődését a kath. iskolaügy iránt felebréssze. Munkájának mutatkoznak is immár sikerei és élte a remény, hogy hazánkban is be fog következni a kath. iskolák kedvező fejlődésének újabb korszaka, amit majd mi is a magyar katolikusok bőkezű áldozatkészségének tulajdoníthatunk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Bárkeszi-i (Nyitra m.) róm. kath. osztálytanítói állásra február 10-ig pályázat hirdettetik. Fizetése kertületmennyel 1020 kor. s egy butozott szoba. Tanítók is pályázhatnak. Tannyelv magyar, de a tót nyelv tudása előny. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 124 1—2

A naszvadi (Komárom m.) magyar tannyelvű róm. kath. fiúiskola megüresedett egyik osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik február hó 10-ére. Fizetése: az iskolapénztárból 800 korona, lakáspénz 100 korona, tüzelőfa általán 24 korona, kertületmenny 20 korona, államsegély pedig 176 korona. Teendői: az egyik tanterembeni tanulókat (jelenleg az V. és VI. osztálybeliket) a rendes tantárgyakra és a slőjdre (famunka) tanítani, a gazdasági ismételőiskolát elméletileg és gyakorlatilag vezetni, amiért a községi pénztárból 100 korona évi tiszteletdíjat kap, továbbá a kántortanítóknak a kántori teendőikben segédkezni, a tanulókat az isteni szolgálatra vezetni és felügyelni. Csak okleveles és az orgonálásban és kántori teendőikben jártas férfitanítók pályázhatnak. Az állomás sürgősen elfoglalandó. A kérlőn felszerelt kérvények az iskolaszék elnökére címzendők. *Gaal István* alesperes-plébános, iskolaszéki elnök. 132 1—1

Egri érseki megye.

A köteleki (Jásznagykunszolnok megye) községi iskolaszék a Kötelek községhez tartozó hunyadfalvi telepen lemondás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. A megválasztandó róm. kath. vallású tanító fizetése évi 400 kor. a közpénztárból és 600 kor. államsegélyből. Lakása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és 400 ö l k erthől áll. Kötelessége a telepen és környékén valamint a tanyákon lakó mindennapi iskolás gyermekeket 1—6 vegyes osztályig oktatni, ugy a vallástantól, mint egyéb tárgyakból és az ismételőiskolásoknak gazdasági irányban való elméleti és gyakorlati oktatása a részére átadott kertben. Keresztlevellel és tanképesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvény február 5-ig bezárólag iskolaszéki elnökhöz intézendő. Választás február 6-án Nős egyének előnyben részesülnek. *Goór László* községi iskolaszéki elnök. 114 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A csikszenttamási róm. kath. iskolánál megüresedett III. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalom: 1. Kézpénz a község pénztárából havi utólagos részletekben 600 kor. 2. Államsegélyből havi előleges részletekben 372 kor. 3. Sándor-féle alapból 52 kor. 4. Természetben lakás. 5. 400 ö l k er t. 6. Jogosultaknak államsegélyből korpótlék. Kötelessége: 1. Az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismételő tankötelesek tanítása. 2. A községi gyümölcsfaiskola kezelése, melyért a tiszta jövedelemnek fele illeti meg. Pályázatok alulírott-hoz február 6-ig beadandók. Az állás püspöki kinevezés után azonnal elfoglalandó. *Vilman Géza*, iszsz. elnök. 98 2—2

Győri püspöki megye.

Rőjtöki osztálytanítói állásra február 6-ig pályázható. Választás 7-én, amikor a hely elfoglalandó. Személyes megjelenés előny. Fizetés: 400 kor. a községtől, 600 kor. államsegély. A róm. kath. iskolaszéki elnökség. 130 1—1

Kalocsai érseki megye.

A rémi iskolához e tanévre sürgősen helyettes keresek Fizetés: havonként 70 kor. Állásomról szeptemberre lemondok. Az okmányok főt. *Szemző János* plébános úrhoz, Rém (Bácska) küldendők. *Milassin Gyula.* 131 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A trencsénfogasi (Trencsén m.) róm. kath. tanítói állásra *február 5-re* pályázat hirdették. Jövedelem: hitközségtől 50 kor. és tüzelőfára 50 kor. Államsegély: 950 kor. Lakás: 2 szoba, konyha, pince. Tót nyelvi ismerete és személyes megjelenés kívántatik. Nők is pályázhatnak. 121 1—1

A trencsénfogasi róm. kath. kántortanítói állás is ideigl. betöltendő. Pályázat *február hó 5-én.* Jövedelem: lakás és kerlen kívül körülb. 649 kor. Tót nyelvi ismerete és személyes megjelenés szükséges. Az *iskolaszéki elnök.* 122 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A szomolnoki róm. kath. kincstári iskolánál megüresedett tanítónői állásra *február végéig* pályázat hirdették. Jövedelem egyezzen korona készpénz, természetbeni lakás vagy háromszáz korona lakbér. Kötelmei a leányiskola mindennapi tankötelesek IV—VI osztályainak és az ismétlősök önálló vezetése és kézimunka tanítás. Folyamodványok a nagymélt. földmivelésügyi miniszterhez címezve a szomolnoki (Szepes m.) róm. kath. iskolaszékhez nyújtandók be. 133 1—2

Székesfehérvári egyházmegye.

A kislángi róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy tanítói állásra. Javadalma: 840 kor. a hitközségtől, 160 kor. államsegély, 20 kor. kertilletmény és lakás. Köteles egy tanteremben tanítani, az ismétlősöket változóan oktatni és a kántoriakban segédkezni. A kérvényben nő-e vagy nőtlen feltüntetendő. Kérvényeket *február 4-ig Schmall György* iskolaszéki elnök, h. plébánoshoz Kisláng (Fejér m.) küldjék. 125 1—1

I. **Mány** (Fejér m.) róm. kath. népiskolánál osztálytanítói állás van üresedésben. Javadalma: 600 korona havi előleges részletekben a hitközségtől, 40 kor. tűzifa helyett, államsegély 360 kor., butorozott szoba. Némétül tudók előnyben részesülnek. Szükség esetében kántoriakban segédkezni köteles, ugyisint az ismétlősök tanításában. Kérvények *február 12.* határnapig róm. kath. plébániahivatalnak, Mány küldendők. Állás rögtön elfoglalandó. Az *iskolaszék.* 99 1—1

II. A **mányi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek Javadalom: 8 hold 98 négyszögöl szántó föld és rét = 24 50 kor. A Batthyányi-alapból 229 84 kor. Párhár: 168 kor. Ismétlősökért: 40 kor. Tüzelőfa helyett 14 24 kor. Egy kocsi széna = 30 00 kor. Misaalapítványok után 32 kor., Stóla 30 korona. Államsegélyérti kérvény a miniszteriumban. Kötelmei: az egyik tanteremben a III—VI. oszt. tanulók oktatása, november-től-áprilisig az ismétlősök tanítása hetenként kétszer, két órán keresztül; a kántori teendők ügyes és pontos teljesítése a követelményeknek megfelelőleg. Istentisztelet: német-magyar. Német nyelv tudása szükséges. Választás *február 14-ikén* délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés kívántatik. Állás 8 napon belül elfoglalandó. Kérvények az iskolaszékhez intézve: Róm. kath. Plébániahivatalnak, Mány (Fejér m.) címzendők. 100 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **lucsiki** róm. kath. elemi iskola III. osztálytanítói állására pályázat hirdették. Javadalma: 400 korona iskolai pénztárból, 600 kor. államsegély, 20 kor. kertilletmény. Két szobás szép lakás (egy szoba butorozott), konyha, kamra, istálló. Tót nyelvi ismerete szükséges. Az állás azonnal elfoglalandó. Szükséges mellékletekkel (keresztlevél, oklevél, összes működési bizonyítványok, erkölcsi, nőtlenségi vagy házassági állapotukat igazoló lelkesítő bizonyítvány és községi illetőségi bizonyítvány) felszerelt folyamodványuk *február hó 6-ig* küldendők. Posta

Lucsiki fürdő (Liptó m.) *Szmizsár Bertalan* iskolaszéki elnök. 118 1—1

Liptó-ozsada róm. kath. kincstári kántortanítói állásra *február hó 15-re* pályázat hirdették. Jövedelme: I. Tanítói: készpénzben a) kincstártól 648,90 kor. b) Tandíj 160 kor. c) Községtől 157,50 kor. Saját használatra 48 m. kemény tűzifa házhoz szállítva, jelenlegi értéke 316,80 kor. A tanterem fűtésére szolgál külön 20 méter. II. Kántori: 1. Stóla jelenleg 200 korona. 2. Két szekér széna megváltva 40 kor. 3. Szalma, len, gyapju gyűjtés 20 kor. 4. 517 □ öl káposztásföld haszonélvezete 6 kor. 5. Legelő terület évi bérösszege 60 kor. 6. Misaalapítványokból 20 kor. 7. Koleda 60 kor. Ingyen lakás. Tót nyelvi és kántori képesítés szükséges. *Iskolaszék.* 117 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **szeptetneki** róm. kath. iskolánál üresedésben levő osztálytanítói állásra *február hó 2-ára* pályázat hirdették. Jövedelme: butorozott szobából álló lakás fűtéssel, 600 kor. készpénz, 50 koronás havi előleges részletekben, 20 kor. kertilletmény, 380 kor. államsegélyből. Az állás azonnal elfoglalandó. Kötelessége a reábizarodó mindennapi és ismétlő tanköteleseket oktatni és nevelni. Kellően felszerelt kérvények *február hó 1-ig* aulirothoz küldendők. Szeptetnek (Zala m.), posta helyben). *Berkovich József* plébános, iskolaszéki elnök. 93 2—2

F. év 2. számban hirdetett **kukméri** (Vas m.) kántortanítói pályázat *február 16-ig* meghosszabbították, mely időn a kérvények beküldendők. *Róm. kath. iskolaszék.* 120 1—1

A **bánokszentgyörgyi** (Zala m.) községi iskolaszék a harmadik tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés tandíjból 200 korona, államsegélyből 800 korona, kertilletmény 20 korona és egy butorozatlan szobából álló lakás természetben. Amennyiben a tanító a kántoriakban segédkezik, ezért a kántortanítótól egyezség szerinti díjazásban részesül. Kérvények *február 1-ig* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 129 1—2

Bucsutai (Zala m., u. p. Bánokszentgyörgy) községi iskolai tanítói állásra — nyugdíjazás folytán megüresedvén — pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Bucsuta községtől 5%-os pótdoból és tanítói gabna egyenértékéből 210 korona. 2. Államsegélyből 750 korona. 3. Három hold 1535 □ öl szántó, bérértéke 24 korona. 4. 2 hold 976 □ öl rét. bérértéke 16 korona. 5. Szabad legeltetés. 6. Természetben lakás: 2 szoba, 1 konyha és kamra, istálló, háromrekeszű öl, fasszín, 200 □ öl kerttel. Kötelesek: az összes tankötelesek tanítása: a felkész akadémia oktatása esetén a vallás tanítás elvégzése külön díjazás nélkül és a tanúgygyel kapcsolatos összes írásbeli teendők elvégzése. Pályázni kívánó róm. kath. okleveles férfitanítók kellően felszerelt kérvényeiket *február 12-ig* az iskolaszékhez beküldjék. *Szabó László* iskolaszéki elnök. 119 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Pályázat meghosszabbítása. A «Népnevelő» 1909. évi 50. számában hirdetett **kolontári** kántortanítói állásra vonatkozó pályázat újból meghosszabbították *február 6-ig*. A német nyelvben való jártasság nem okvetlenül szükséges. Személyes megjelenés kívántatik. Devescer. *Derdák Lőrinc* plébános. 128 1—1

A **halimbai** (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állásra *február 15-ig* pályázat hirdették. Jövedelme: 1. Készpénzben, terményekben, földbérletben és fában 1000 kor. 2. Lakás mely áll 2 szobából, 1 zártkonyhából, 1 kamrából, 1 istállóból. 3. 400 □ öl kert. Kötelmei: az osztálytanítói iskolában való mindennapi és ismétlő tanítás; az összes kántori teendők végzése. Személyes megjelenés önköltségen szükséges. Kérvények a fenti határidőig az iskolaszék elnökéhez küldendők. A halimbai róm. kath. iskolaszék. 127 1—1

A **balatonvörsi** róm. kath. iskolaszék az osztálytanítói állásra a «Népnevelő» január 2-iki számában jel-

Serétes és golyós vadászfegyverek

eredeti kitűnően szabályozott és belőtt **Browningpisztolyok**, revolverek, floberteket és karabélyokat, **csekely havi törlesztésre** szállítja

Nowotny J. fegyvergyáros,

budapesti telepe. Budapest, VI., Nagymező-u. 21. sz.

! Kérjen fegyverárjegyzéket !

41-1.

LAKÓHELYI ISMERETEK

(Beszéd- és értelemgyakorlatok.)

Irta: **DREISZIGER FERENC.**

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Ára 2 korona.

Praktikus könyv ez a vezérkönyv, melyet az osztálytanítók I-II. osztályában már eddig is sikeresen alkalmaztak; e második kiadásban pedig e mellett az osztálytanítók is sikerrel alkalmazhatják. Elméleti és gyakorlati részből áll. Elméleti részén meglátszik, hogy szerzője a módszertan tanára: világos, rendszeres, modern és mindenre kiterjedő. Gyakorlati részéből pedig a hosszú ideig való népiszkola tanítóság érezhető ki. Minden leckét megtalál benne a tanító, amit tanítania kell. S mindent megtalál, amire ki kell terjeszkednie. Nemcsak a szemléltetésre való tárgyak leckéi vannak lélektani alapon vázlatosan kidolgozva, hanem ami játék, rajz, kézimunka, ének hozzáfűzhető az egyes leckékhez, mind megvan benne. Jó könyv. Nyert vele a katolikus iskolaügy és számot tesz a magyar pedagógiai irodalomban is.

Március 15-ikére

☐ alkalmas iskolai színjátékok. ☐

Március 15. (Negyedik kiadás, ötödik ezer.) Hatásosan fejezi ki a márciusi ünnep hangulatát. Ára 90 fillér.

A szabadság ünnepe. Elemi vagy polgári fiú- és leányiskolák részére. Oktató módon ismerteti a márciusi eseményeket s magyarázza március 15-ikének jelentőségét. Ára 90 fillér.

Az öreg honvéd. (Versben.) Kültői jelenet. Ára 60 fillér. A három füzet együtt postai küldéssel 2 korona. Küldi **Pásztor József**, Budapest, I., Kemezes-u. 8. sz. 92 2-5

A lelkes és tanító urak figyelmébe.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tankötelesek erkölcsi nevelése tárgyában nemrég valamennyi kir. tanfelügyelőséghez körrendeletet intézett, melyben vázolja az ifjúság körében lábrakapott erkölcsi bajokat, ezeknek iszonyú terjedését s felsorolja azon módokat, melyek a baj megszüntetésére alkalmasak. A többi közt megemlíti, hogy az erkölcsi színvonal emelését nagyban előmozdíthatják a tanítók a hitoktatást teljesítő lelkészekkel karöltve, főleg azáltal, ha a tankötelesek magaviseletét az iskolákon kívül is ügyeznek figyelemmel kísérni s befolyásolni a szülőket oly irányban, hogy maguk is jó példával járjanak elő és gyermekeiket erkölcsös módon neveljék. A Magyar Római Katolikus Hittanárak és Hitoktatók Egyesülete már e rendelet előtt foglalkozott azon eszmével, miké lehetne a szülőket is a nevelés nagy munkájához megnyerni, hogy ebben részt vegyenek vagy legalább ne akadályozzák. E célból egy memorandumot adtak ki, mely most hagyta el a sajtót. Ez a szózat meleg hangon beszél a tanítók szülőihez, illetőleg helyetteseihez, felhívja őket az együttes nevelés nagy munkájára, felsorolja a családi nevelés hathatós eszközeit (jó példa, vallásgyakorlatok teljesítése), de egyszersmind azon akadályokat, melyeket a nevelés útjából eltávolítani a szülők feladata. A memorandum olcsósága (egy db 2 fill., 100 db 1 K 50 fill.) lehetővé teszi annak országos elterjedését, még pedig a népiszkolák templomköteles osztályaiban, valamint az összes közép-, polgári- és hasonló fokú iskolák valamennyi osztályaiban, később, minthogy e szózat a szülőknél marad, csak az első osztályokban. Megrendelhető

a Szent-István-Társulat kiadóhivatalában,
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

1029-1

A nemi élet etikája = és pedagógiája =

Irta Foerster F. W. dr. Ford. dr. Schütz Antal. Ára 2 K.

A kérdésnek minden oldali mélyreható vitatása s a jelenleg forgalomban levő összes fölfogásoknak szigorúan tudományos, a legkényesebb igényeket is kielégítő kritikája. Szerzője különösen a nagyobb tetterőre és öntudatosabb életre vágyó komolyabb ifjúsághoz szól s hivatva van, mint senki más, sok előítélet lerontására és tisztább látás teremtésére.

Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

NÉPISKOLAI GIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, olmozott acélbádoglemezről, fehérzománc alapfestéssel, tekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként **10 koronáért** megrendelhetők. ○○○○○

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT
könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

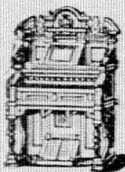
278

Orgona-harmoniumokat

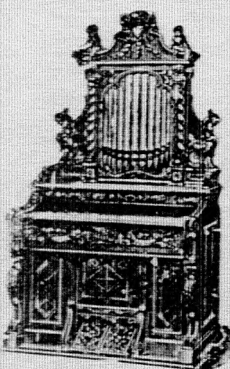
mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmonikumok mindkét rendszer szerint és minde a nagyságban pontos orgona-méretekké eltemplomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bőrmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanároknak és lelkészeknek különös szárazlekedvény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részleírtetés engedélyezve. 93

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmonikumok speciális beszerzési forrással Monarchiban.

Elismert elsőrangú műremek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselő: e

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt, pápák és tanárok ak részleírtetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Az új miniszteri tantervhez és utasításhoz alkalmazott, teljesen átdolgozott ötödik kiadása hagyta el legközelebb a sajtót Juhay Antal

A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA

elmű nagy vezérkönyvének, mely az elemi népiskola első osztálya számára előírt összes tantárgyak tanításában kalauzolja a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen **AZ IRVAOLVASÁSSAL, SZAMTANNAL ES A BESZÉDES ERTELEMGYAKORLATOKKAL**

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyekben az egész évi anyagot módszeresen kidolgozott gyakorlati leckékben ismerteti a szerző. E kötet használata mellett minden más vezérkönyv nélkülözhető az első osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől megjelent:

A második osztály vezérkönyve. Második kiadás. Füzve ... 6 K
A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «
A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Keoskéméti utca 2.) és minden hazai könyvkereskedőnél.

Vetítőgépet az iskolának!

A Hollós-féle vetítő taneszközök műintézete kibocsátotta **II. számú diapozitív jegyzékét** az iskoláknak készülő képeiről.

A sorozatokhoz paedagogusok írják a «Szövegekönyveket». A vállalat paedagógiai irányítója **Moussong Géza**, fővárosi igazgató.

A körültekintő, szakszerű összeállítás dacára a Hollós-féle műintézet **képei a legolcsóbbak**, s mégis minden sorozathoz **díjtalanul** csatolják a megfelelő szövegekönyvet.

Az iskolai oktatás élénkítésére és értékének emelésére igen fontosak a vetített képek Olcsóságánál fogva minden iskola beszerezheti. Kezelése egyszerű.

A vetítőgép ára 80—100 korona. A diapozitívek darabja 1 korona.

Tessék jegyzékét kérni a HOLLÓS-féle műintézettől, Budapest, VII., Lövölte tér 7. szám.

584

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítsanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelektől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van, érdeklődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek **készséggel fogunk megadni.**

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 24—24